

LUPTA

le combat

Director : Mihai Korne

Redactor : Antonia Constantinescu

COSTUL ABONAMENTULUI PE UN AN

In franci francezi

FRANTA
EUROPA

FRF 250
FRF 300

Cu avionul :

AFRICA
AMERICA DE NORD
ISRAEL
AMERICA DE SUD
ASIA
AUSTRALIA

FRF 350

FRF 400

In alte valute tariful este majorat
pentru acoperirea cheltuielilor
bancare :
DM 100 - Fr. Elv. 90 - L St. 35

USA 60 sau echivalent

USA 70 sau echivalent

125, Bureaux de la Colline - 92213 St-Cloud - France

Téléphone : (33-1) 41 12 03 73 - Tétex 270125F

Commission Paritaire N° 65481 - C.C.P. : 11 341 71 A Paris

Téléfax : (33-1) 41 12 03 79

Numărul 278

7 decembrie 1996

COEZIUNEA MAJORITĂȚII

Redresarea situației dezastruase lăsată de anii tranziției necesită eforturile tuturor, dar totodată simplul răspunderii și coeziunea aleșilor. Motivația acestei coeziuni există, nu însă și mecanismele care să o asigure.

Noua majoritate reformatoare are două componente : Convenția cu orientarea sa creștin-democrată, care a obținut peste 36% din voturi, și Uniunea Social-Democrata (USD) care a obținut cca 15%. Nostalgicii vechiului regim au mai multe fațete reprezentate de PDSR, PRM și PUNR. Dacă înlăturăm incidențele fraudei electorale, raportul între alegătorii noii majorități și nostalgicii trecutului se situează în jur de 60% pentru noua majoritate și 40% pentru partizanii celei vechi.

Reușita sau eșecul reformelor va determina dispariția sau menținerea forțelor trecutului în viitorii patru ani. Reușita reformelor va duce, deci, implicit, la polarizarea vieții politice românești în jurul celor două mari curente ale actualei majorități și, în consecință, la rivalitatea între ele.

Eșecul reformelor ar readuce la putere vechile partide eventual regrupate în jurul altor cadre decât cele care l-au însoțit pe fostul președinte Iliescu. Acest fenomen s-a produs parțial în Ungaria și mult mai accentuat în Polonia.

Credem că eșecul reformelor ar dăuna mai mult social-democraților conduși de Petre Roman, al cărui electorat este mai aproape de fostele structuri, decât cel al Convenției. Convenția însă e mai slab structurată decât USD și ar purta în ochii alegătorilor răspunderea eșecului cu atât mai mult cu cât ea este cea care a propus Contractul cu România.

În consecință, atât aleșii cât și conducătorii ambelor curente ale majorității au datoria, interesul și, isperăm, luciditatea să realizeze reformele amânând, în această perioadă, rivalitățile. Timpul acestora va veni și trebuie să vină pentru ca fiecare dintre cele două curente să poată oferi țării o alternativă fără de care democrația nu poate funcționa. Alternativele democrației nu-și vor avea însă rostul decât după ce a fost înlăturat definitiv riscul revenirii la instituțiile sau metodele moștenite din perioada post-comunistă.

Date fiind amploarea reformelor, precum și timpul necesar ca partizanii vechiului sistem să se convingă de avantajele pe care le oferă cel nou, coeziunea va trebui păstrată mai mult decât perioada

unei legislații, chiar dacă aceasta se desfășoară fără crize interne în răstimpul de patru ani. Noua majoritate va trebui să rămână unită atât pînă, cît și după viitoarele alegeri, ca România să înlocuiască instituțiile moștenite din vremea sovietică cu cele de tip european.

Evoluția alegătorilor și rezultatul alegerilor obligă partidele politice să se regrupeze și ne putem aștepta ca spre sfîrșitul actualei legislaturi să rămîna doar două sau trei partide care vor intra în parlament la viitoarele alegeri.

La președinție, dacă reformele reușesc, profesorul Constantinescu va avea toate șansele să fie reales peste patru ani dacă se reperzintă. În schimb, dacă eșuează, partidele opuse reformelor, PDSR, PRM, PSM și PUNR vor fuziona și se vor regrupa în jurul unui nou candidat pentru a reveni la putere.

În ambele ipoteze, și în ciuda succesului personal pe care l-a obținut în 3 noiembrie, nu este exclus, dar rămîne improbabil ca Petre Roman să poată fi ales președinte în anul 2000 cîtă vreme social-democrații nu depășesc cel puțin 25 sau 30% din voturi. Asemenea creșteri presupune captarea unei părți importante din electoratul fostului președinte Iliescu și dezmembrarea celor patru partide care l-au susținut.

Acest obiectiv este comun ambelor componente ale actualei majorități și justifică un acord pe termen lung între ele. Atît desăvîrșirea reformei, cît și schimbarea concepției politice vor depăși durata legislativă, cerînd cel puțin șapte sau opt ani. În acest caz, Petre Roman poate fi candidatul social-democrat cîștigător în anul 2004.

Dacă însă cele două curente ale majorității nu conlucrează, reforma va eșua și nici profesorul Constantinescu, nici Petre Roman nu va fi ales în anul 2000.

Este rolul președintelui Constantinescu dar și a primului ministru Victor Ciorbea să păstreze cumpăna între cele două curente, chiar dacă pe plan electoral Convenția are aproape de trei ori mai mulți alegători decât USD.

În cadrul oricărui partid există tendințe de acaparare a cît mai multe locuri și PNȚCD nu a scăpat de această tentație. Ar fi o mare greșeală să continue pe această cale, cerînd, cum a făcut-o în mai multe cazuri, adeziuni în schimbul unor posturi. Este calea cea mai sigură de a strînge oportunități

care vor fi și primii gata să-l părăsească după ce-l vor fi compromis în ochii alegătorilor. Ar fi cu mult preferabil ca noua majoritate să apeleze la cît mai multe competențe din afară, independent de apartenența sau nu, prezentă sau trecută, la partide. Țara are nevoie de toți oamenii și nu doar de partizanii actualei majorități.

Felul în care Convenția sau USD vor reuși să-și atragă, nu neapărat partizani, ci simpatii printre cei 40% de alegători ai fostelor partide guvernamentale va determina pe multă vreme orientarea politică dar și economică a țării. Dacă nostalgicii trecutului pot reveni la viitoarele alegeri țara va stagna în continuare la poarta închisă a Europei.

Luciditatea politică poate atenua rivalitățile dar nu le poate înlătura, dacă nu există mecanismele politice adecvate, în speță, un sistem electoral care să descurajeze pe aleși să oscileze după fluctuațiile opiniei publice. Din nefericire, sistemul electoral proporțional din România incită la oportunism al partidelor cît și pe aleși, care trec cu o ușurință, rar înfîlînită în alte țări, de la un partid la altul.

Sistemul electoral majoritar, pe circumscripții individuale, de preferință cu un singur tur, este cel mai potrivit pentru a responsabiliza pe aleși față de alegători și a întări coeziunea partidelor din actuala coaliție guvernamentală. Credem că adoptarea unei legi electorale majoritare cu un singur tur și pe circumscripții uninominale constituie o prioritate ce poate scăpa opiniei publice, dar care este indispensabilă pentru ca actuala majoritate să rezolve coerent și disciplinat sarcinile ce o așteaptă.

Actualul președinte, majoritatea și guvernul sunt emanația votului popular, dar nu dispun de armătura pe care forțele oculte, SRI, armata, foștii activiști din economie și administrație le puneau în slujba fostului președinte și guvern. Coeziunea între noul guvern și parlament este deci mai necesară dar și mai greu de realizat și de menținut.

Votarea unei noi legi electorale va întări autoritatea parlamentului dar și a guvernului, limitînd riscul crizelor și conflictelor din cadrul majorităților.

Fără înlocuirea vechii armături cu instituții noi, obiectivele sociale și cele economice propuse de opoziție și votate de țară, nu pot fi îndeplinite. Nici instituțiile sau măsurile economice și sociale nu pot fi adoptate decât dacă aleșii știu că eșecul politicii guvernului va fi sancționat prin înlocuirea lor la viitoarele alegeri.

Mihai KORNE.

P E S C U R T

□ După ce foștii parlamentari au lăsat fărăniștilor birourile goale, fără telefoane, faxuri sau xeroxuri, prima confruntare între noua putere și noua opoziție a avut loc cu ocazia negocierilor la Camera Deputaților pentru vicepreședinții Biroului Permanent și pentru comisiile permanente. PDSR este cel mai numeros grup din parlament (CDR este împărțită pe partidele care o alcătuiesc) și, conform unui algoritm stabilit de Regulamente, răsturnat de foștii guvernanți, atacul a dovedit că unitatea de monolit a PDSR cu PRM și PUNR, n-a fost eclipsată decât aparent de campania electorală.

□ Cum puterea era grăbită să finalizeze structurile Camerei - comisiile de specialitate erau menite să-i valideze pe membrii noului cabinet și programul acestuia, cu atât mai mult cu cât începerea negocierilor cu reprezentantul FMI era vitală - presiunile și năzuirile pedeseriste au dat roade. Li s-au acceptat pretențiile, după două săptămâni de uși trântite, intrigi, acuze de tiranie aduse noii majorități, conferințe de presă inutile, în focul șarjelor reconstituindu-se solidaritatea cu parlamentarii lui C.V. Tudor și G. Funar. PDSR a câștigat multe comisii și PNȚCD a pierdut teren. Biroul permanent al Camerei are următorii vicepreședinți : Adrian Năstase (PDSR + încă un v.p. PDSR încă nenominalizat), Radu Berceau (USD), Alexandru Chiliman (PNL), Vasile Lupu (PNȚCD) ; printre secretari îl aflăm pe inventivul în matrapazlicuri Miron Mitrea (PDSR).

Spre deosebire de Biroul Permanent care poate fi modificat la începutul fiecărei sesiuni, comisiile se stabilesc pentru toată legislatura. Aici regăsim nume cunoscute și deochiate ca cel al lui Iosif Boda în fruntea comisiei pentru cercetarea abuzurilor, sau a lui Dan Marțian șef al comisiei pentru drepturile omului. Iar PRM-iștii conduc comisia de sănătate și pe cea pentru învățământ

□ La Senat, s-a negociat mai calm. Biroul Permanent este alcătuit din vicepreședinți : Oliviu Gherman (PDSR), Radu Vasile (PNȚCD), Mircea Ionescu-Quintus (PNL) și Cristian Dumirescu (PD)

În fruntea comisiilor îi regăsim pe Văcăroiu la comisia de privatizare (!), pe Dan Mircea Popescu președinte al comisiei de muncă și asistență socială, pe T. Meleşcanu al celei de externe, alături de Ion Iliescu. N-a fost pierdut nici un fost ministru, ei regăsindu-se în zonele în care au făcut prăpăd în ultimii ani...

Puterea președintelui unei comisii parlamentare nu e chiar decorativă. Acesta are posibilitatea de a amâna discutarea unor legi sau de a dezorganiza ordinea de zi.

□ În fine, pe 9 decembrie, comisiile de specialitate ale Camerei Deputaților s-au întrunit cu cele ale Senatului pentru a discuta candidații la posturile de miniștri. Cel mai îndelung audiat a fost Adrian Severin, care, alături de Traian Băsescu, a și declanșat cea mai aprigă contestare - de la presa ("Adevărul" dar și Octavian Paler în "România liberă") pînă la Alianța Civică. A avut loc apoi votarea guvernului în plenul parlamentului. Au votat împotriva 150 parlamentari din PDSR și PRM.

□ Pe 6 septembrie, în prezența președintelui Emil Constantinescu, Convenția Democrată - Ion Diaconescu (PNȚCD), Ionescu-Quintus (PNL), Nicolae Cerveni (PNL-CD), Adrian Iorgulescu (AR) -, USD - Petre Roman (PD), Sergiu Cunescu

(PDSR) - și din partea UDMR Marco Bela au semnat *Acordul de solidaritate guvernamentală*. Acesta se referă la cele două programe - pe termen scurt și la programul pentru patru ani - alcătuite de echipa Ciorbea și finalizate pe 3 decembrie, în vreme ce deputații din opoziție, în frunte cu Adrian Năstase, își începuseră opera "constructivă" de bețe în roate... Acordul prevede că parlamentarii formațiilor citate vor susține solidar guvernul României și, în acest sens, conducerile grupurilor parlamentare din coaliția guvernamentală vor asigura coordonarea activității pentru accelerarea procesului legislativ. Orice modificare a Acordului se va face prin consens, iar încetarea lui doar după consultări și cu notificarea prealabilă.

□ *Programul pe termen lung* are 87 de pagini, 16 capitole și 5 anexe. Presa și specialiștii l-au considerat profesionist, însă Emil Constantinescu a cerut refacerea lui de urgență în vederea întâlnirii cu delegația FMI din 5 decembrie. Nouatea constă în cele 7 principii de guvernare : responsabilitatea politică (de altfel, în alcătuirea guvernului s-a optat pentru un cabinet politic, nu de tehnicieni), egalitatea în fața legii, alocarea eficientă a resurselor, parteneriatul social, garantarea dreptului de proprietate, justiția și coeziunea socială, autonomia locală și descentralizarea. Programul pe termen lung cuprinde sectoarele pe care statul vrea să le stimuleze prin facilități fiscale și măsuri de altă natură, în funcție de avantajele comparative pe plan internațional și de potențialul viitor al piețelor interne și internaționale. Majoritatea guvernamentală e interesată, pe de-o parte de combaterea corupției, pe de altă parte de instituționalizarea și eficiența consultărilor tripartite guvern-sindicate-patronate atât în politica curentă cât și pe plan legislativ. În fine, programul urmărește îndeplinirea condițiilor ca România să fie admisă în NATO și în Uniunea Europeană.

□ *Programul socio-economic pe termen scurt* are 10 pagini și cuprinde prioritățile pentru primele șase luni. Acesta a fost adoptat pe scheletul programului USD, cu contribuția tuturor miniștrilor, operație dificilă și urgentă, ce trebuia să armonizeze într-un tot cele trei programe : *Contractul cu România* (CDR), *Mai întâi oamenii* (USD) și *Împreună vom reuși* (UDMR) cu obligațiile față de FMI și Banca Mondială. El acoperă iarna 1996-1997, ce trebuie traversată fără de-acum obișnuitele și temutele privațiunile, în paralel începînd și aplicarea măsurilor de corectare a dezechilibrelor macro-economice. Deci realizarea condițiilor minime de creștere economică, prin declanșarea mai ales a acelor reforme care sunt sprijinite de organisme financiare internaționale. Cel de al doilea capitol al programului se referă la combaterea sărăciei: creșterea alocațiilor la 50.000 lei pe lună, pentru fiecare copil, majorarea pensiilor țăranilor (nivelul minim lunar fiind de 50.000), întărirea sistemului de protecție socială pe grupuri, astfel încît reformele să nu provoace șocuri asupra nivelului de trai. În agricultură se prevede stimularea producției prin anularea impozitului agricol pînă în anul 2000 și facilități pentru export.

În privința inițiativelor legislative, prioritățile sunt : Legea bugetelor locale, Legea patrimoniului național și amendamentul ce conferă drept de proprietate asupra terenurilor pentru investitorii străini - propus de vechiul guvern, dar nediscutat -, interzicerea prin lege a jocurilor de într-ajutorare de

tip Caritas, proiect de lege pentru înființarea fondului național de locuințe, reîmpărțirea administrativă, etc

□ Cabinetul Ciorbea va înființa un Departament anticorupție, subordonat direct primului ministru. Pentru transparență și contactul cu opinia publică se vor instala linii telefonice directe cu cetățenii și colaborarea cu presa se va face conform unei concepții radical diferite față de trecut.

□ La întâlnirea cu reprezentantul FMI, Paul Thomson, Emil Constantinescu a obținut ca o echipă de experți FMI să înceapă o evaluare a situației economiei românești în vederea unui bilanț ce ar trebui prezentat pînă la mijlocul lui decembrie, astfel ca eventuala semnare a acordului stand-by, ce trebuie renegociat, să aibă ca bază situația reală și nu cea declarată de fostul cabinet Văcăroiu. Fiindcă datele de pe hîrtie nu prea se regăsesc în realitate. Deficitul bugetar al țării, datorat lipsei de venituri și competență în operația de reformă și restructurare, a fost acoperit prin emisiuni masive de masă monetară, ceea ce, inevitabil, a dus la creșterea inflației. Pe de altă parte, președintele, care vrea să promoveze politica transparenței, cu deficite bugetare reale, a cerut anchetarea fostului ministru al Finanțelor, Florin Georgescu, pentru proasta gestionare a bugetului. Comisia juridică va trebui să verifice condițiile în care cabinetul Văcăroiu a rectificat bugetul în lunile august-noiembrie, prin ordonanțe neratificate de Parlament. Fostul guvern a încercat astfel să acopere un deficit de cca 10-11%.

□ Odată cu premiera de a avea doi reprezentanți ai minorității maghiare în guvern, Parlamentul de la Budapesta a ratificat tratatul româno-ungar, prevestind o destindere în relațiile dintre cele două țări vecine.

□ Felicia Meleşcanu (soția fostului ministru de Externe), încă în conducerea serviciului "România Internațional" - ce depinde de TvR - se ocupă de zor cu "reorganizarea". Să-i ferească pe românii din diasporă nu cu trei, ci cu 8 ore de emisie. Nici gînd să transmită în aceste ore suplimentare, de pildă, "Memorialul Durerii". Nu, ci filme sud-americane, surse grase de comisioane acum, în prag de iarnă și eventuale schimbări la vîrf... Și ele s-au produs : regizorul Stere Gulea a fost numit director general interimar al Televiziunii naționale.

□ De altfel și fostul coleg de partid al lui C.V. Tudor, Mircea Hamza, parașutat la conducerea Studioului Sahia de fostul guvern, e pus pe grabnica agoniseală. Plănuiește - fără a sufla o vorbă angajaților - privatizarea studioului. Ce bine ar cădea o expertiză a gestiunii studioului, înainte de a intra în economia de piață.

□ Filiala Constanța a PDSR (3500 membri) și-a dat demisia din fostul partid de guvernămînt și vrea să se înscrie în PD.

□ Emil Constantinescu nu se resemnează - rămîna la Cotroceni. O posibilitate ar fi clădirea Ministerului de Externe. Deocamdată locuiește tot în blocul din cartierul Pajura.

□ Foștii miniștri, deveniți senatori, au sosit în incinta legislativului cu un roi de "băieți", deși exista un Serviciu de Pază și Protocol al locului. Bodyguardzii, care mișună și se plictisesc de moarte pe sălile Senatului au totuși o sarcină: plăți din buzunarul beneficiarului, ei au obligația de căpetenie să pînă "aparatură celulară" (telefonul portabil) ! Dacă e un apel urgent, mai știi?...

CABINETUL CIORBEA

Joi, 12 decembrie, guvernul a fost oficial investit, după audierile parlamentare și după ce pe 11 decembrie cabinetul Ciorbea a primit votul de investitură din partea parlamentului, depunând jurământul în fața președintelui Constantinescu și a președinților celor două camere. Astfel noile structuri de putere sunt instalate.

Mircea Ciomara (n. 13/9/1949, Călărași) - ministrul Finanțelor. A absolvit în 1970 ASE și pînă în 1990 a fost cercetător științific la Institutul de Cercetări Economice. În prezent, deputat PNȚCD de Galați.

Adrian Severin (n. 28/3/1954, București) - ministrul Afacerilor Externe. A absolvit Facultatea de Drept din București. Între 1990-1991 - Ministru de Stat, asistent al primului ministru cu Reforma și Relațiile cu parlamentul în cabinetul Roman. 1991-1992 - președinte ANP și din 1992 deputat PD și membru al Adunării Parlamentare a Consiliului Europei.

Călin Popescu Tăriceanu (n. 14/1/1952, București) - ministrul Industriei și Comerțului. În 1976 a absolvit Institutul de Construcții, în 1990 - titlul de Mestre of Science în Informatică și Matematică pentru Cercetare la Univ. București. În februarie 1990 fondează Radio Contact România SA. În 1993 a obținut licența de importator oficial Citroen pentru România. În prezent deputat PNL.

Ulm Spineanu (n. 3/3/1943, București) - ministrul Reformei. Absolvent în 1967 al Institutului Politehnic. În 1978 s-a specializat la HBM - Hotinger Darmstadt, iar în 1985 la China National Aerotechnology Beijing. În prezent este vicepreședinte al FPP IV Muntenia, președinte executiv al UGIR 1993, senator PNȚCD de Dîmbovița.

Valeriu Stoica (n. 1/10/1953, București) - ministrul Justiției. Absolvent al Facultății de Drept în 1976. 1976-1987 a fost judecător la TMB, (sector 5). Din 1992 membru al Institutului Internațional al Drepturilor Omului de la Strasbourg, din 1994 membru al Consiliului Europei în Comisia împotriva rasismului și a intoleranței. Avocat, membru al Baroului București și deputat PNL de București

Victor Babiuc (n. 3/4/1938 în comuna Răchiți, Botoșani) - ministrul Apărării Naționale. Absolvent al Facultății de Drept în 1958, iar în 1979 al cursurilor post-universitare de drept maritim, doctor în Drept. Între 1963-65 și 1966-1968 - consilier juridic la "Tractorul Brașov", din 1976 judecător la Tribunalul Popular din Brașov. 1990-1991 - ministru de Justiție și 1991-1992, ministru de Interne. Vicepreședinte al PD.

Alexandru Athanasiu (n. 11/6/1955, București) - ministrul Muncii și Protecției Sociale. Absolvent al Facultății de Drept. Pînă în 1992 judecător la Judecătoria sectorului 2 București, asistent univ. la Facultatea de Drept. Membru al Societății Internaționale de Drept al Muncii și Securității Sociale și al Societății Internaționale de Relații Industriale.

Gavril Dejeu (n. 11/9/1932, comuna Poieni, jud. Sibiu) - ministrul de Interne. În 1957 a absolvit Facultatea de Drept din Cluj și din 1958 a devenit judecător, practicînd avocatura. Membru în Comitetul de conducere PNȚCD și deputat de Sibiu.

Traian Bănescu (n. 4/4/1951, Basarabi, jud. Constanța) - ministrul Transporturilor. A absolvit în 1976 Institutul de Marina. Ofițer de marină pe nave

comerciale. În 1995 a urmat cursurile avansate de management în transportul maritim ale Academiei norvegiene. Ministrul Transporturilor în guvernele Roman și Stolojan. Deputat PD de Vaslui.

Sorin Pantîș (n. 15/11/1960, Reșița) - ministrul Telecomunicațiilor. A absolvit în 1983 ASE, Facultatea de Comerț. După 1990 a urmat cursurile școlii Naționale de Studii Politice și Administrative. Deputat PNL.

Bogdan Niculescu Duvăz (n. 14/12/1948, București) - ministru pentru Relația cu Parlamentul. Absolvent al Institutului de Arhitectură, cursuri post universitare de sociologie urbană. Ministru al Tineretului și Sportului în cabinetul Roman. Deputat PD.

Dinu Gavrilescu (n. 15/12/1939) - ministrul Agriculturii. Absolvent al Institutului Agronomic, licențiat în economie. 1981 a absolvit cursurile post-universitare de inginerie economică ASE, doctor în economie. După 1990 membru al Asociației Economiştilor Agrari din Europa.

Birtalan Akos (n. 2/6/1962, Sfîntul Gheorghe) - Ministrul Turismului. Absolvent al Facultății de Științe Economice al Universității Babeș-Bolyai din Cluj. Deputat UDMR

Virgil Petrescu (n. 26/8/1942, Ploiești) - ministrul Învățămîntului. A absolvit în 1966 Institutul de Construcții (Hidrotehnică), iar în 1969 Institutul Internațional de Inginerie Hidraulică din Delf (Olanda). Doctor în Hidraulică din 1982. Deputat PNȚCD de Vaslui.

Sorin Stănescu (n. 6/8/1948, București) - ministrul Tineretului și Sportului. A absolvit Facultatea de Drept a Universității din Iași. Vicepreședinte al PNL-CD și deputat.

Nicolae Noica (n. 7/7/1943, Roșiori de Vede) - ministrul Lucrărilor Publice și Amenajării Teritoriului. A absolvit Facultatea de Construcții Civile și Industriale în 1969. Din 1995 consilier al departamentului de Dezvoltare al Societății România liberă, membru în Comisia Națională Monumentelor. Deputat și membru în comitetul de conducere PNȚCD

Bogdan Teodoru (n. 3/7/1953, București) - ministrul Cercetării și Tehnologiei. Absolvent Facultatea de Planificare și Cibernetică Economică (ASE). Specializare în 1991 în macroeconomie în Japonia și de legislație comunitară în Belgia (1995) Secretar de stat, șef al Departamentului Reformă și Integrare Economică în guvernul Stolojan. Vicepreședinte PD.

Ion Caramitru (n. 9/3/1942, București) - ministrul Culturii. A absolvit în 1964 Institutul de Artă Teatrală și Cinematografie din București fiind bursier republican. După decembrie '89 membru în Biroul Executiv FSN și președinte al Comisiei pentru cultură. În prezent președinte UNITER, membru în Biroul Executiv și vicepreședinte pentru Europa Centrală și de Est al Consiliului European al Artiștilor. Senator de Brăila

Ștefan Iosif Drăgulescu (n. 14/1/1943, Lugoj) - Ministrul Sănătății. A absolvit Facultatea de Medicină Generală Timișoara în 1966. Doctor în Științe Medicale în 1973.

Alexandru Ion Herlea (11/10/1942, Brașov) - ministrul delegat pe lângă primul ministru pentru Integrarea Europeană. A absolvit Institutul Politehnic din Brașov. Doctor în Istoria tehnicii la CNAM, Paris, în 1977. Docența în 1992 la Universitatea Paris Sud. Profesor Universitar, șef de

Maria G. BRATIANU

ROUMANIE 1938-1940

.. VUE DE FRANCE

Recherches

dans les archives françaises

Paris, 1996

Prețioasă și inedită culegere de documente și comentarii cartea cuprinde capitolele: *Începutul dictaturii regelui Carol II* (31 decembrie 1937-30 iunie 1938); *Coutura de la München* (1 iulie-30 decembrie 1938); *Invasia Cehoslovaciei* (1 ianuarie - 30 iunie 1939); *Pactul germano-sovietic* (1 iulie - 30 decembrie 1939); *Ultimatumul rusesc și invazia României* (1 ianuarie - 30 iunie 1940); *Dezmembrarea României conștină* (1 iulie - 30 decembrie 1940).

Cartea poate fi cumpărată (110 Fr.) la Librairie Polonaise (123 Bd. St Germain, 75007 Paris)

Radu NEGRESCU-SUȚU

Eseuri

- cu o prefață de Ana Blandiana - într-o excelentă prezentare grafică (*Dialogul Teologilor, Trei Crai de la Răsărit, Descoperirea Fericitului Agatanghel, Zamolxis, Mitul Luceafărului eminescian, Simbolistica Numerelor 7 și 12 și altele*)

Editura Dorul - Danemarca

Cartea poate fi comandată direct la autor (238 Résidence Aquitaine 92100 Boulogne Billancourt - Franța telefon 01 46 21 50 46 contra sumei de 100 FF (sau echivalent) cheltuielile de expediție incluse.

Departament. Membru în Comitetul Director al PNȚCD, responsabil cu relațiile internaționale al CDR. Cetățenia română.

Tokay Gyorgy (27/3/1939, Cluj) - ministru pentru Minorități Naționale. A absolvit Facultatea de Drept, Universitatea Bolyai în 1960. Membru fondator UDMR. Deputat UDMR de Arad.

Dan Radu Rușanu (n. 25/5/1950, București) - Secretar de Stat la Ministerul Finanțelor. A absolvit ASE în 1975. A fost inspector guvernamental la departamentul de Control al guvernului în cabinetul Roman. 1992-1996 : director general în Ministerul Finanțelor. În prezent, director economic la Primăria Municipiului București.

Remus Constantin Opreș (n. 20/11/1958, Ploiești) - ministru delegat pe lângă primul ministru pentru Coordonarea Secretariatului General al Guvernului și a departamentului pentru Administrație Publică Locală. În 1984 a absolvit Facultatea de medicină de la București. Vicepreședinte PNȚCD și deputat de Prahova.

Radu Boroianu (n. 20/9/1942, București). A absolvit Academia de Teatru și Film, Facultatea de Regie-Teatru. 1991-1992 secretar de stat la Ministerul Culturii, 1993-1996 - vicepreședinte, șef al Departamentului de Resurse Umane și Organizare de la "Elvila International" S.A.

SÎNTEM MARI ... DAR NE PUTEM AMELIORA

☛ După ce a trebuit să accepte Cotroceniul ca sediu prezidențial, Dl. Constantinescu i-a invitat pe jurnaliști să viziteze palatul rămas secret aproape 50 de ani. Deși conduși de ghizi binevoitori, oamenii presei au ținut să intre în toate cotloanele, în încăperile sanitare pipăind și cotrobăind cu minuția băieților de la SRI. Parcă-i aud "ia uite băăă..." Nu s-au mulțumit să privească biroul la care lucrează Președintele. Au notat numerele de telefon de pe pagina 29 noiembrie a calendarului. Apoi s-au instalat în fotoliul gazdei și s-au tras în poză. Ca la Moși. Descriind astfel cum a decurs vizita, *Adevărul* (30/XI) aprecia că "majoritatea ziariștilor s-au comportat ca pe prelungirea Ferentari".

☛ Alți invitați prioritari la Cotroceni : membrii guvernului Văcăroiu, înainte de predarea ștafetei. De data asta nu erau pentru un cocktail cu șampanie. După ce i-a rugat să-l informeze direct despre starea economiei așa cum o lăsa, Dl. Constantinescu s-a dovedit nemilos. După ce că oamenii erau opăriți de rezultatul alegerilor, Președintele, dovedindu-se a stăpîni prevederile Constituției, i-a informat că va folosi drepturile ce-i erau acordate spre a cere comisiei de finanțe a Parlamentului să întreprindă o anchetă minuțioasă asupra Ministerului de Finanțe (*Adevărul*, 6/XII). Toma Necredinciosu, președintele.

☛ Ministrul Agriculturii al defunctului guvern, Alexandru Lăpușan, a ținut să precizeze că motorina n-a lipsit, doar au fost unele "disfuncționări" în aprovizionare (*România liberă*, 28/XI). De aceea arăturile de toamnă au fost amânate pentru primăvară.

☛ Guvernul Văcăroiu, isteț, pregătise un plan de măsuri a fi luate după "victoria" în alegeri. Astfel au fost blocate în septembrie fondurile pentru Concursul de internațional de pian și canto George Enescu, care n-a mai avut loc în noiembrie (*România liberă* 30/XI). Spre întărirea imaginii României în lume.

☛ Doamna Rodica Becleanu, membru devotat al echipei electoarele a Zimbitorului nu a primit nici un post în distribuirea post-electorală. Și s-a retras în munți. La Văleni, în vila sa. Căutată de un lider PDSR ("unde-ai dispărut, mă?") Rodica noastră, fostă națională, a răspuns : "Să vă ia dracu' cu posturile voastre, cu corupții voștri! Domnul Iliescu își face partid și vrea să fie curat" (*România liberă*, 7/XII). Curat ca lacrima învinsului...

☛ Între timp, un fenomen ciudat continuă să fie semnalat la TAROM. O avalanșă de cereri de bilete București - Occident. Numai pentru dus (*România liberă*, 6/XII). Ceva îmi spune că nu e vorba de șomeri în căutare de lucru clandestin.

☛ Vameșii de la Calafat au descoperit în două zile 4 kg de aur care urma să treacă granița la prietenii sîrbi. (*România liberă*, 7/XII). Ajutor umanitar?

☛ Se întîmplă multe lucruri bizare în România. Procurorul General a convocat la Parchetul General specialiști în criminalitatea financiar-contabilă din Poliție și Procuratură. Scopul era stabilirea planului de măsuri, etapele, toate datele tehnice în vederea

verificării tuturor dosarelor prăfuite cu contenciosuri depășind 50 M. lei Timpul cit au așteptat aceste dosare a fost cel mai bun aliat pentru ștergerea unor urme (*România liberă*, 5/XII). Să sperăm că nu a fost doar un exercițiu de înviore.

☛ Senatorul Dumitru Păun, abia ales pe lista PUNR, a demisionat din funcția de senator. Motivul: cîntărind între onoarea distincției parlamentare și dragostea pentru Biserica Ortodoxă (numitul fiind și preot), a ales misiunea sacerdotală. Și astfel a acceptat chemarea ce i-a fost trimisă din Canada (*România liberă*, 4/XII). Oare dragostea de cele sfinte să fi fost aceeași dacă Sfîntia Sa era chemat la Freceții de Sus?

☛ AGVPS, asociația ce păstorește vînătorii și pescarii, a deschis sezonul de prindere a braconierilor. Operație practic imposibilă pînă la 17 XI deoarece multe încălcări ale legii erau făcute de oameni ai legii, de personalități ale administrației de stat, demnitari sau conducători ai PDSR (*România liberă*, 5/XII).

☛ Concentrațiile de plumb și cadmiu în atmosfera orașului Baia Mare au depășit în noiembrie de 16 ori nivelul admis (*România liberă*, 7/XII)

☛ Mare e moștenirea lăsată de Era Iliescu. În unele zone ale județului Arad nu se colectează laptele. Și cum robinetul vacilor nu poate fi închis, țărani dau laptele la porci. O să avem carne fragedă. În acest timp, pe piața Aradului laptele a ajuns 1200 lei litrul. Producătorilor nu le convine să plătească trenul spre a veni cu laptele la Arad.

☛ La Timișoara s-a organizat concursul Miss Piranda rezervat frumoaselor din etnia romilor. Președintele juriului a fost Consulul Germaniei la Timișoara (*Adevărul*, 3/XII). Expulzîndu-i pe țiganii clandestini, germanii nu erau rasiști. Mai mult, ei contribuie la integrarea acestora în țara lor de origină.

☛ Fără legătură intenționată cu cele de mai sus: *Le Figaro* din 18/XII publica un tablou al "iletraților" (persoane care au trecut prin școală dar nu știu să citească). În clasamentul celor mai buni elevi europeni, România este pe locul 3 după Ungaria și Bulgaria : 577.000 "iletrați"

☛ Vrînd să evite punțile sălbatece, guvernul Ciorbea a declarat nelucrătoare zilele de 25, 26, 30 și 31 decembrie, 3 ianuarie. Ca să nu fim ipociți.

☛ Pomul de Crăciun complet decorat costă trei salarii medii (*Adevărul*, 4/XII). Dacă românii vor munci sănătos, Crăciunul viitor va fi cu siguranță mai bun.

☛ Accente optimiste a avut și Dna Suzanne Thibal, expert al Consiliului Europei care a vizitat România, acum, după alegeri. Declarațiile sale, făcute *României libere*, sunt tonice : "Constată că oamenii au alt elan, sînt dispuși să facă orice efort și să valorifice înreg potențialul turistic. Sînt convinsă că în cîteva luni veți culege roadele acestei schimbări politice, iar România își va redobîndi reputația de decenii, aceea de a fi una din cele mai frecventate țări europene"

Agricultura și turismul terbuie să devină principalele pîrghii ale refacerii economice a României.

Scrisoare

*Moș-Crăciun - Din - Vremuri - Bune
Milostiv și înțelept,
Prind Colinde să răsune.
Eu, cu ochii îndărăt,
Spre cărarea de omăt
A copilăriei, spune,
De ce nu te mai aștept,
Moș Crăciune?*

*Amintiri cu zurgălăi
Vin - cu sănii - de departe
Și pe case ninge lin :
De ce n-am și astăzi parte
Să visez la pașii tăi,
Prin tăcutele odăi,
Luminînd catifelîn?*

*Cal de lemn cu scări de tuci,
Urși pitici jucînd pe-o tobă,
O! de cînd nu-mi mai aduci,
Moș Crăciun, moșneag de treabă !*

*Cînd cuminți copiii nu-s
Și mai rău care de care-i,
Tu, cel ce-ai adus Fecioarei
Pe Isus,
Vezi și ierți cît ține drumul
Și zîbind, bătrîn pribeag,
Te oprești din prag în prag,
Mistuindu-te ca fumul,
Pe hogoag.*

*Moș - Crăciun - Ce - Nu - Mai - Este,
Pentru cea din urmă dată,
Mi-ai adus o carte rea,
Și citind în carte, iată,
Am văzut din cartea ta,
Că n-ai fost decît poveste.*

*Tomuri cu filosofii
Teancuri-teancuri adunate
Am de-atunci la căpătîi.
Tu știi că nu mai vii
Cînd, crezînd în cea dinții,
Nu am înțeles că-s toate
Niște triste jucării !*

*Moș - Crăciun - Din - Vremuri -
Bune,
Lasă-n stradă traista plină
Și smochine și alune,
Însenină-mi gîndul rău
Și cu fața ta blajină
Alb răsari din perne moi
Calcă-ncet, nimic nu spune,
Strînge-mă la pieptul tău
Și să plîngem amîndoi,
Moș Crăciune !*

Păstorel Teodoreanu
anii '60

cursul valutar pe 6/XII 1996
dolar SUA = 3 618 lei; 1 franc francez = 696
; 1 marcă germană = 2363 lei.

Șerban DEMETRIU

PRIMUL SINDICAT LIBER DIN ROMÂNIA POSTBELICĂ : MEDIAȘ, 4-8 martie 1946

... Astăzi asociem de multe ori sindiaclismul unei forme revendicative care ar avea (aproape obligator) o coloratură roșie. Dar uităm - sau nu știm - că sindicatele au o lungă istorie care pleacă din evul mediu, de pe vremea lui Carol cel Mare, când asociații muncitorești erau organizate în confrerii religioase. Au venit, apoi, corporațiile patronate din secolul al XII-lea, care au dus la acel *compagnonnage* care inițiază, pe la sfârșitul secolului al XV-lea, acel *Tour de France*, obligator pentru viitorii meseriași. Primele greve apar în prima jumătate a secolului al XVI-lea. Etimologic vorbind, *grève* a fost terenul nisipos, apoi piața unde aveau loc execuțiile publice dar și locul unde se adunau muncitorii care așteptau să primească de lucru, înainte de a fi definită, în 1805, ca "*oprirea voită și colectivă a lucrului, decisă de către salariați pentru a obține avantaje materiale sau morale*". Dar, doar în 1884 (ca să rămânem în Franța) apare o lege care permite constituirea de sindicate profesionale. Faptul că treptat, majoritatea sindicatelor aderă la socialism (de unde denumirea de sindicate "roșii") duce la o inițiativă a unor patroni care favorizează apariția sindicatelor "galbene".

Care era situația în România postbelică ? Citeva evenimente cheie ne permit să înțelegem contextul în care, la Mediaș, a apărut (și dispărut rapid) primul sindicat "liber":

1. Fazele desăvârșirii "construcției socialiste" în România, rămânând la citațiile din "clasică" *Istorie a Românilor* (ed. Albatros, ed. 2-a, 1975) au cunoscut după "începutul revoluției populare, 23 august 1944", două etape : cea preliminară de desăvârșire a revoluției burghezo-democratice, pînă la 30 decembrie 1947; și cea următoare, a "revoluției socialiste".

2. Încă la 1 septembrie 1944, la propunerea PCR, se înființează Comisia de reorganizare a sindicatelor unite, pe ramură și loc de producție, pe principiile unității clasei muncitoare și luptei de clasă etc.

3. Între 26-30 ianuarie 1945 are loc la București Congresul general al sindicacelor unite, sub egida Frontului Unic Muncitoresc (evident...), care hotărăște înființarea Confederației Generale a Muncii (CGM).

4. Era, cum glăsuiește istoria cu pricina, "o formă superioară de organizare politică, care se va definitiva prin alegerile sindicale din august-noiembrie 1947... În cele 4 967 comitete sindicale proporția era următoarea : 65% comuniști, 13% social-democrați și restul, 22% fără partid. Cinstit lăutărește...

Dar între istoria "oficială" și cea reală, fie ea doar locală, diferențele sunt de soi...

La Mediaș, ca și în alte orașe ale țării (desigur) începeau să apară, ici și colo, naivi care mai credeau că muncitorimea va putea beneficia de forme de organizare sindicalistă mai apropiate de cele occidentale. Naivi din toate straturile sociale care făcuseră uneori doar studii secundare sau primare fiindcă războiul le ceruse un tribut greu. Unul dintre aceștia a fost *Ionel C. Călbureanu*, vechi medieșan, care ar fi trebuit, datorită calităților cu care fusese înzestrat, să aibă parte de

un viitor, de o carieră mai aparte. Fusese un bun elev de liceu, învășase o bună franceză, avea talent în ale literelor și picturii, avea o energie puțin obișnuită, ambiții care prevesteau realizări. După absolvirea liceului "Timotei Cipariu" din Dumbrăveni, Ionel Călbureanu urmează Școala de ofițeri de Infanterie din Sibiu, înainte de a participa la campania din est, în cursul căreia va fi grav rănit și decorat cu medalia "Bărbăție și credință". Este rănit a doua oară în campania din vest. A publicat poezii începînd din anii '30, a participat la diferite expoziții colective de pictură. Citez doar aceste versuri, premonitori pentru ce tot ce avea să fie partea lui de viață : *De l'autre coté. J'ai jeté sur demain un pont. / Sur lui je passerai! Emportant dans mon sac! Les restes d'un jour volé! / Toi, ne viens pas après moi : / De l'autre coté! Il fait nuit!*

Astăzi, la 82 de ani, Ionel mai găsește forța să-și continue volumul început cu zeci de ani în urmă, intitulat *Carnet de detenție*. Să picteze și să scrie poezie, în română și franceză. Iar pentru episodul care poartă titlul acestui modest articol, îi voi da cuvîntul, cu fragmente din acel "Carnet de detenție" :

4 martie 1946. *La IRTI (Industria Română de Țesături Imprimare)* ¹ s-a ales un Comitet sindical, cu care comuniștii nu au fost de acord și, plecînd la Comisia locală a sindicatelor din Mediaș, cei aproximativ 15-20 de angajați comuniști și-au ales un alt comitet format numai din ei.

6 martie 1946. *Pe la orele 10 dimineata, în curtea fabricii a intrat un camion cu vreo 10 polițiști înarmați, în frunte cu șeful poliției, un anume Păunescu. Comitetul nostru, ales de cei 1600 de angajați, a fost sechestrat în biroul directorului general, pentru a fi impus comitetul ales de comuniști. Muncitorii din fabrică, auzind de acest lucru, au părăsit secțiile și au venit în fața biroului central unde eram noi sechestrați : Aurel Deva, Constantin Dăncăneș, Grigore Iusco, Ioan Găban și cu mine, nici unul din noi nefiind membru vreunui partid.*

Mașina poliției a fost imobilizată de doi muncitori care, aducînd două găleți cu benzină, au amenințat să dea foc mașinii dacă polițiștii vor încerca să se dea jos. După o jumătate de oră, la apelul muncitorilor din fabrică, din toate uzinele din Mediaș s-au strîns în curtea fabricii noastre peste trei mii de muncitori revoltați.

Șeful poliției, îngălbenit de frică, ne-a descuiat biroul și ne-a cerut să-l apărăm. Din balconul biroului central, ne-am adresat mulțimii, cerîndu-le să evite actele de violență și să-i dea voie șefului poliției și oamenilor săi să plece din fabrică. Muncitorii au cerut șefului de poliție să

jure în fața lor că nu va mai aresta niciodată muncitorii. Acesta a jurat și astfel a fost lăsat să plece cu polițiștii lui. În curtea fabricii se adunaseră între timp peste patru mii de oameni. Era prima manifestare de solidaritate a muncitorilor împotriva dictaturii partidului comunist. Imediat, muncitorii s-au organizat, susținînd comitetul ales în mod liber, și, încolonîndu-se, în frunte cu drapelul tricolor, s-au îndreptat spre Comisia locală a sindicatelor.

Pe parcurs, li s-au alăturat alte sute de cetățeni iar la sediul Comisiei locale s-au făcut alegeri "ad-hoc", înlocuindu-se comitetul comunist cu un comitet liber ales. S-a încheiat un proces verbal și poliția a sigilat ușile, urmînd ca, a doua zi, cei aleși să-și ia posturile în primire. Seara, însă, comuniștii, cu acordul poliției, au rupt sigiliile și au pătuns în sediu.

7 martie 1946. *Spre seară, am fost arestați, vreo 50 de oameni, bărbați și femei, și închiși într-un garaj. Știrea s-a răspîndit ca fulgerul și mii de oameni au venit în centrul orașului, cerînd eliberarea noastră. Păunescu, șeful poliției, a cerut ajutor de la posturile de poliție din Harghita și Tg. Secuiesc. Aflîndu-se de asta, în pădurea dintre Blăjeș și Mediaș, oamenii au tăiat cîteva copaci pe care i-au răsturnat pe șosea : polițiștii veniți într-ajutor, temîndu-se de o capcană, s-au întors și n-au mai ajuns la Mediaș...*

Păunescu a făcut apel la București și, din dispoziția Ministerului de Război, a sosit Batalionul 23 Vînători de Munte, din Sighișoara, spre a împrăști mulțimea din Piața Mare.²

Comandantul batalionului a început să-l cerceteze pe fiecare în parte. A ajuns în fața mea și m-a privit cu atenție : eram plin de sînge. Cu o oră mai înainte, un individ de la CGM din București, Angheliiu, lovindu-mă cu patul pistolului, îmi spărsese capul. "Ce-i cu dumneata ?" mi-a zis maiorul și aflîndu-mi numele (eram de nerecunoscut) a făcut ochii mari. Fusese și el elev la Școala de ofițeri din Sibiu, cu un an mai mare ca mine.

După care, și-a prins capul în mîini și, încruntat, i-a cerut șefului poliției să-i facă imediat legătura telefonică cu generalul Rășcanu, din Ministerul de Război. Apoi, în fața tuturor celor arestați, a rostit aceste cuvinte, pe care mi le-am repetat peste 40 de ani, pentru a nu le uita:

"Domnule general, sunt maiorul Bivolaru, comandantul Batalionului 23 Vînători de Munte din Sighișoara. M-ați trimis la Mediaș, unde niște bande de huligani ar conturba liniștea orașului, cerîndu-mi să-i arestez. Îmi pare rău, domnule general, dar ați fost greșit informat : nu sunt huligani ci doar muncitori simpli iar cîteva din ei sunt eroi pe al căror trup sîngele rănilor din război încă nu s-a uscat". Apoi, după o scurtă pauză : "Îmi pare foarte rău domnule general și din acest motiv și de neexecutare de ordin, vă rog să binevoiți a-mi primi demisia".

A cerut sublocotenentului de lingă el să adune imediat batalionul, a dat mîna cu toată lumea, pe

pag. 7

**ABONAȚI-VĂ
LA
LUPTA**

¹ Una din cele mai importante fabrici din industria textilă a României (după datele din Anuarul comercial Compas 1943, Viena) : cu centrala Mediaș, direcția generală la București, cu sucursale la Arad, Brașov, Craiova și Timișoara, avea și capital elvețian.

² Pe atunci Piața regele Ferdinand

(Fragmente din volumul III scris între 1975 și 1979, - v. *Lupta* nr. 274)

(continuare din numărul trecut)

Terfelogul nu-i o carte. E o pădure. Și, dacă te apuci să-l fișezi pe văgăuni, luminișuri, etc., ce rămîne dintr-un codru ?! Alege-vom doar lemnele de foc "la ordinea zilei" ?... cînd nimic mai inactual decît actualitatea și (seul l'incertain, l'angle arbre-hache est prévisible !) inevitabilul s-a dat el însuși rostogol.

*

Mai ții-neți minte ? "În 1955, cînd obiectivele planului cincinal vor căpăta viață, vor circula vapoare pe Canalul Dunare-Marea Neagră și va începe construirea canalului navigabil București-Dunăre, care va face din capitala țării noastre un principal port la mare".

Transatlantice din rada Bucureștilor !... v-am căutat, om de bună credință, din splaiul Unirii pînă-n splaiul Independenței, - ziarele spuneau că obiectivele planului cincinal n-au fost doar împlinite ci și depășite... Planul zicea și de niște legendare livezi de portocali la Băneasa ! Cît despre Canal, mi-a povestit un frate al bunicii, erou din primul război, care a dat la tîmăcop acolo ...

*

Unui zvon mai vechi, Soljenișin acordă confirmarea autorității sale. Așadar, Solohov - laureat și el al premiului Nobel ! - nu e autorul *Donului liniștit* ci doar hoțul manuscrisului... Gîndul mă poartă spre alt roman, spre *Mitrea Cocor*, ai cărui părinți sunt Ionel Teodoreanu și Zaharia Stancu. Sadoveanu, însă, nu a furat nimic ; s-a lăsat furat. Dat în mintea copiilor la acea dată, și-a depus numele - așa ca un detritus - pe coperta unei cărți scrise "à la manière de " și sortită propagandei.

Despre ce-i vorba în carte ? Despre revoluția socialistă consecutivă lui 23 august '44 din tara noastră, revoluție declanșată de soldații români întorși din prizonieratul sovietic. În ultima vreme, lui *Mitrea Cocor* i-a pălit vîlva, - din înalte dispoziții pe linie de partid, prefacerile nu s-au mai datorat foștilor prizonieri ci forței de șoc a muncitorimii condusă de comuniștii rămași locului. Îndreptînd o minciună printr-o altă minciună, partidul restabilește ... adevărul. Cum spunea Stalin, "adevărul însuși evoluează"!

(Și umblă vestea printre cercetătorii literari că nu Sorin Toma, fiul piticului uriaș A.Toma și scribul majorității discursurilor lui Gheorghiu-Dej, ar fi comis blestemăția de articol "Poezia putrefacției sau putrefacția poeziei" îndreptat contra lui Argezi, nu Sorin Toma, ci minune mare-ntr-un minunele pizmei inter-profesionale, Miron Radu Paraschivescu. Deh, un cîntic țigănesc în plus !...)

*

(Fișe de istorie literară :)

1. Sadoveanu publică, nu mult înainte de 22 iunie 1941, "Dincolo de Nistru nu sunt oameni", unul din cele mai vitriolate pamflete antibolșevice din cîte s-au scris în lume, și tot Sadoveanu (oare chiar el ?) scrie apoi "Lumina vine de la răsărit".

2. A. Toma (din care voi cita numai : "Da, asta-i Buna Vestire, noul Crez/ între care va renasc și vă botez./ în numele lui Marx și Lenin și Stalin, / acum și-n vecii vecilor și pururea/ Amin !") era, în 1897, traducătorul reginei-poete Carmen Sylva și, în 1912, cu prilejul centenarului răpirii de către ruși a Basarabiei, scria "Doina fraților răzleți".

3. Într-o ediție în adevăr completă a lui Argezi ar figura tabletele închinute regelui Ferdinand și tovarășului Chivu Stoica, și sonetul "Carol II", și ...; ca să nu mă rățesc printre azașișii crainicii sau prea stupizii breslași, epigoni dela periferia crizelor de conștiință.

Problema reeditării se complică la Călinescu, fiindcă mai tot ce a scris/ tipărit are două versiuni : prima e cumva nedesăvîrșita stilistic; secunda e însă slujită prin creștături și creșcături de supușenie la canoanele ideologice. Dar și aci putem da peste două variante : "Elementul nou față de datoria scriitorului" e "introdus" în *atitudinea-i personală* fie "de socialism" (din negura vremurilor) fie direct abia "de Congresul XXII al PCUS" !

(.....)

*

(Fișe de istorie propriuzisă:)

"Războiul actual are pentru mine aspectul unui război de 30 de ani, din 1914. Teritoriul Prusiei Orientale care, dimpreună cu Königsbergul, va fi cedat URSS, a fost stropit cu sînge rus în primul război... Astfel rușii au asupra acestei regiuni drepturi istorice bine întemeiate" (Churchill către Stalin, 20 febr. '44) Sublim! Cîteva rînduri epistolare și Kant va deveni cel mai mare filosof sovietic.

Dar dacă "războiul actual", cu pacea lui de neghină, gris clair, pentru cîți "strămutații", nu-i de 30, ci de 100 de ani? Dar poate că-s războaie care nu se cuvin încheiate nicicînd...

(.....)

"Nu înțeleg deloc de ce Germania de Est nu-și închide mai etanș granițele; cred c-ar avea toate motivele; noi nu avem dreptul a-i cere să permită refugiarea cetățenilor ei" - declară senatorul Fulbright, la Tv. americană, în 31 iulie 1961.

Două săptămîni după atare invitație, zidul Berlinului e gata; miradoarele-i pot funcționa din plin. Germanii de est vor "alege" libertatea mai sportiv, alergînd printre gloanțe, nu c-un simplu bilet de metrou.

(.....)

*

Nepovestea continuă. "Producem" filme și cărți a căror reușită meșteșugărească pare

neîndoielnică, dar majoritatea (pînă la sațiu !) cărților și filmelor acestea nu-s decît alternative pitorești ale măsuirii adevărului,acialmale... Nume vai glorioase-s înscrise pe genericul și copertile lor, îndîrjirea carierismului se oficiază, toți *plagiatorii* hârnicii desfigurătoare a progresului și-au depus la BOB adeziunile ... Dumnezeu să-i iepure !

*

"Veacul" acestei lumi va trece.

Doar ascultînd jălnicia voioasă a muzicii de restaurant (muzică de restaurație și mistuire; luăm cheful de unde l-au oprit babacii, petrecem laolaltă și ne petrecem înii pe alții ...), lăutărelile de sub arcușul lui Nicolae Buică, taraful lui Gheorghe Haja Ghiuș, ș.a. într-atît sunt *de aici* și "zic" pe limba lor despre zelul de nepopas, crudatic, al acestei lumi ... o! seama îți dai de ridicolul vreunei sau vrealtei profilaxii artistice, să pretinzi adică exmatricularea specificului lumesc însuși.

(După ascultarea unor discuri vechi.)

ALB

(17) "În cele mai din lăuntru/ Pentru Dumnezeu - Cuvîntul" stihuește Anton Pann și *drumuri mai departe nu-s*. Cum intri, acolo între stîlpi și altar, o piatră e pe un mormînt în care au fost niște oase plîns de femeie, copii, rude și cîți a cunoscut, duse mai apoi în alte locuri, nu știm din ce pricină, fie-i sufletul odihnit în sufletul dreptilor, și nici o inscripție, doar coroana unui șarpe cu o cruce în creștet și, dacă totuși încerci să ieși, nevăzute mîini de zugrăveală te întîmpină cu amenințătoare crengi înverzite.

ADAGIETTO

Poliloghia unui poem și "... cînd din afara lucrul pare că se despoaie de frumusețe, pînă cînd dinlăuntru se înfrumusețează cu adevărat" (Dante). Și vine o vreme cînd la capătul (efect acauzal; efect ca scop) unei poezii nu muzica, nu lumina ("focul artist"), numai tăcerea află un început; dar cine poate la sfîrșitul îngenunchiatei sale rugăciuni să zboare - universal și anonim...

"Înțelepciune artistică numește nu pe cea cîștigată prin învățatură, ci pe cea prin care a făcut Dumnezeu toate". (Maxim Mărturisitorul, Scolia 22)

Poezia ca (secență de) teologie negată ? ... "ex nihilo" și-o țandără de Spirit; din seninul ierbii - verdele purului nimic...

... răsufierea lumilor elocventă : nimic înrouat...

Pînă la vanitatea turnului Babel, cînd pămîntenii au decis "să-și facă faimă", "era o singură limbă și un singur grai la toți" : limba supranaturală a credinței. Dumnezeu "a amestecat graiurile" (apariția graiurilor naturale); cuvinte pâlăvrăgite ori scrise - și certuri pe cuvinte.

Întiile grupe umane s-au conturat pe bază lingvistică, state apoi și națiuni. Cronicarii desemnează popoarele, țările și împărățiile ca "limbi": "leașii, sfeții, nemții, franțozii și alte limbi"; "nu o călca nicio limbă"; "au căzut asupra-le limbi streine". "Doamne, risipește limbile care vor războaie", se ruga David.

Ne plimbăm umbra pe acest pământ, dar nu suntem de aci și, de fapt (derutantele asemănări; nu ontogeneza "repetă" filogeneza ci omogeneza respectă cosmogeneza), nu aparținem acestor prea violente vizibilități unde desfășurăm numai o biografie secundă: un *opus ornatus* ori, dimpotrivă, o contra-Facere. Infinitivul "lung" al verbului a fi nu-i atît "fire" cît *ființă* (1).

Nimeni nu are dreptul (hatîrul) la resemnare. Cîțiva (morții lor nu s-au născut încă...) au datoria să renunțe la ei înșiși. Numai poeții redevin adolescenți; adolescenții sunt cei refuzînd adaptarea.

(.....)

Și totuși nu pot spune tot.

O criză a cuvîntului? sau a omenirii care a corupt limba... Fugă de autenticitate, fugă-n divertisment și convenționalitate. Devalorizarea cuvîntului în dezmățul tirajelor. Mișcarea centrifugă a lui *zoon phonanta* continuă.... Inflația de vorbe, inflație deopotrivă de oameni - îndepărtați de ei înșiși. "Chipuri fără de frunți rătăceau (rătăcesc încă; n.m.) pretutindeni." (Empedocles). Cascada miliardelor de vorbe dintre noi, de vorbe întreucigătoare.

Ne acomodăm? Ne declarăm înfrinți de gîrgăriseala mundană? Ne retragem în zidiri de zăpadă sau, cum și-a propus Clemente Rebora, în asceză poetică? Dar nu tăcerea se impune. Tăcerea poezilor înseamnă sporirea urletelor celor suferinzi, și e bucuria descreațiilor (care tocmai reducerea la tăcere a adevăraților cuvîntători urmăresc). "Orfeu cînd a pierdut lira, sau a uitat să se mai servească de ea, lovește în toate părțile cu biciul lui Xerxes" (A. Toynbee). Acum, în vremea *cumpletei neliniși*, se recere un cuvînt în-vestitor.

(.....)

Legea conservării cuvîntului și legea degradării lui: din sensul cosmologic original, cuvîntul s-a fărîmițat într-o magie verbală, în verbiozități (semnale nediferențiat acumulatorii) sub un empirism pseudoinformativ. Și legea restituției cuvîntului: poemul e descîntec - de urît și rău - pentru încîntările din invizibil.

Daniel BOC

(1) În principio - tradus de Samuil Micu-Klein: "temeiul". Biblia s-ar deschide astfel: "Cerul și pămîntul (spiritul și materia) ca temeii al tuturor ființelor, lucrurilor..."

Spiritul și materia sunt *dimprenună* un suflet. Or, dela trup pămîntesc la trup duhovnicesc, fiecare însuflețire cuprinde un prezent "ideal" (integral) și o sumă de prezențe (personalizări) reale; fiecare om impersonal este un șir de oameni (de reprezentări).

pag. 5

mine m-a îmbrățișat și a plecat.

8 martie 1946. *Înspire orele două noaptea, au sosit două companii de sovietici, din Sibiu și, sub amenințarea pistoalelor automate, ne-au încărcat în camioane și ne-au dus la închisoarea militară din acel oraș, unde militarii închisorii s-au purtat foarte bine cu noi.*

Au urmat două luni de detenție preventivă, pe care le-am suportat cu oarecari speranțe. Locotenentul magistrat Mărculescu venea foarte des pe la noi și ne spunea că nu există nici un cap de acuzare serios împotriva noastră pentru a putea fi inculpați.

mai 1946. Am "beneficial" de două luni de detenție, timp în care oameni cu totul necunoscuți, din Sibiu, ne aduceau mîncare și ne încurajau, dîndu-ne știri din "exterior". Astfel, am aflat despre unitatea muncitorilor din întreprinderile medieșene, care declaraseră o grevă generală de lungă durată. Gest de înaltă conduită morală, care avea stîmna noastră, a celor care urma să fim judecați și, mai mult ca sigur, condamnați.

Procesul nostru a fost pus pe rol cu calificativul, schimbat în instanță de colonelul procuror Tvers: "Instigare împotriva siguranței statului, art. 327, codul penal". După nouă zile de audieri în plen, apărați de 38 de avocați, veniți din toată țara spre a ne apăra în mod grațiu, s-au pronunțat sentințele:

Trei dintre noi, Aurel Deva, Alexandru Hegheduș și cu mine am primit trei ani. Restul (pînă la 24) între unu și doi ani: Remus Simplăcean, Constantin Moraru, Constantin Dăncăneț, V. Stănescu, Aurel Josan, Grigore Iuscu, Dionisie Călbureanu, Ioan Brătîlă, Ioan Găban, Gheorghe Tănase, T. Alexe, Ștefan Struguraș, Aurel Cheța, Valer Părvu, Florian Căpițănescu, Ștefan Boeriu, Gheorghe Langa, Ioan Langa, Nicolae Bica și Ștefan Crișan.

După care, legați în lanțuri, am fost transferați la închisoarea civilă din Sibiu, apoi purtați pe străzile orașului, ca cei mai odioși criminali. A urmat transferarea noastră la Aiud.

Aici, am stat legat în lanțuri aproape șapte luni, cu regim sever de celulă, cu pat de fier fără saltea, fără pătură, cu geamul spart la fereastră, fără încălzire, fără bec. În iarna lui 46/47 temperatura ajungea la minus 16/17 grade! Eu, dormeam pe vine, în colțul de lîngă ușă...

În 1947, mureau zilnic, de foame, 10-15 deținuți. Mîncarea era două sute de grame de "turio" pe zi, un polonic de terci, dimineața, un polonic de mazăre fiartă, plină de gîrgărițe, la amiază, un polonic de terci, seara. La Aiud se murea foarte "ușor". Cei ce nu mureau de foame, mureau bătuiți și schingiuiți în becurile închisorii, răstigniți în belciugele din pereți și pardosea. Avea grijă de asta subdirectorul închisorii, Mareș, un țigan cu două clase primare, ajutat de patru deținuți, unguri din crucile cu săgeți, garda lui de bestii.

Seara, cei morți în timpul zilei erau încărcăți pe o platformă, acoperiți cu pături, și duși la groapa comună. Într-o celulă deasupra mea a murit profesorul Traian Brăileanu.

Azi, cînd mă gîndesc la tot ce a fost, îmi zic că manifestația noastră - protest împotriva totalitarismului comunist, împotriva dirigerii sindicatelor muncitorești - n-a fost o ... "formulă" organizată: a fost o acțiune spontană și pașnică.

Am vrut să avem un sindiact liber!

Telegramele de solidaritate, trimise de studenții din Cluj, Timișoara și București, prin intermediul Comendurii Militare a orașului Mediaș, în primele zile ale detenției, precum și insistențele celor două companii de parașutiști, de la Școala de Aviație din Mediaș, de a li se permite să ne elibereze prin forță, ne-au impresionat deosebit. Nu ne era frică. Mulți dintre noi fuseseră patru ani cu moartea în față, clipă de clipă, și nu se temeau de ea. Remus Simplăcean era ofițer invalid, Nicolae Bica era de asemenea invalid de război, iar eu fusem clasat serviciu auxiliar, în urma rănilor de război. Dar nu mai voiam sînge. Apoi, ne-am dat seama că orice jertfă devenise inutilă: tancurile și tunurile lui Stalin ar fi intervenit imediat.

Totuși, rațiunea noastră de atunci a fost bună: ea s-a adevărit mai tîrziu în cazul Ungariei și Cehoslovaciei. Rănille războiului încă nu erau vindecate. Dădusem atîta tribut de sînge încît uneori ne întrebam disperăți: pentru ce?

Notînd toate acestea, mi-am adus aminte cum, într-un atac, din aproape trei sute de oameni din compania mea, într-o singură zi, am rămas doar douăzeci și opt...

Astăzi, din cei douăzeci și patru de condamnați din '46, am rămas în viață doar trei...

Ionel C. Călbureanu

***

Ce aș mai puteaădăuga, eu, care, deși medieșan get-beget, nu cunoscusem direct acel memorabil eveniment? Elev, în acea primăvară a anului '46, în ultima clasă a liceului Gheorghe Lazăr din Sibiu, nu ascultam nici "Vocea Americii", nici "Radio Londra". Doar mai tîrziu am aflat că aceste posturi vorbisseră timp de o săptămînă de ... "Bomba de la Mediaș"! Nu-i mai puțin adevărat că, cu cîteva luni mai înainte, făcusem și eu parte din grupul de elevi ai liceului care, de ziua regelui, contestasem, în felul nostru juvenil, ordinul care ne silea să avem cursuri în loc de a sărbători acea zi. Am refuzat participarea la cursuri și, încolonîndu-ne, conduși de cel care a devenit poetul generației noastre, Teodor Păcă, am străbătut centrul Sibiului, spre stadion și catedrală, cîntînd nesăbuite marșuri... Urmările imediate au fost unele eliminări și chiar luni de pușcărie pentru poetul Păcă, cu ani mai tîrziu. Picla comunismului, care avea să dureze o jumătate de secol, se așterea peste năzuințele și visurile noastre de imposibil...

Picla, iată principalul motiv pentru care sibiienii, la doar 50 de km de locul aceluia eveniment, nu aveau decît fragmentare, vagi știri.

A trebuit să treacă zeci de ani pînă să aflu "detalii" care m-au tulburat. Deși pe Ionel și pe alți contestatari cu "state de serviciu" în temnițele regimului îi văzusem des între 1950-1971 (cînd am reușit să "evadez"), deși cu mulți dintre ei eram prieteni, teroarea care ne amenința pe toți, dar și rezerva lor, auto-impusă (pentru a evita celor dragi o implicare inutilă și tardivă) făceau ca temele discuțiilor noastre să se desfășoare sub alte constelații: literatura, muzica, arta...

Acum, venind vremea să (ne) reîmpros-pătăm memoria și să aducem prinos de recunoștință celor care au stat în primele rînduri ale unei rezistențe, deloc pasive, nu pot încheia aceste rînduri decît prin a asimila revolta medieșenilor mei din '46 cu ceea ce vor fi revoltele din Brașov (1987) și cele din Timișoara, Sibiu, București din decembrie 1989.

Michel TANASE

PENULTIMA ORĂ

MISIUNEA CATOLICĂ ROMÂNĂ DIN PARIS

38 rue Ribéra 75016
Paris (Métro Jasmin)
tél. 45 27 22 59

Marti, 24 decembrie, ora 21, Liturghia Noptii de Crăciun, urmată de colinzi și de o întrunire sărbătorească.

Miercuri, 25 decembrie, Ziua de Crăciun, Nașterea după trup a Domnului Nostri Isus Cristos, Liturghie solemnă la ora 11 cu participarea corului parohial sub conducerea maestrului Traian Popescu.

1 ianuarie, la 10,30, Anul Nou, Liturghia Sf. Vasile cel Mare urmată de dezlegarea de păcate a celor adormiți întru Domnul în 1996 și cereri de haruri binefăcătoare pentru anul 1997.

5 ianuarie, Ajunul Bobotezei, Liturghie la ora 8 și după-amiază, la ora 17, Paraclisul Maicii Domnului.

6 Ianuarie, Botezul Domnului, Liturghia Sf. Vasile cel Mare, la ora 10,30

La cererea credincioșilor, părintele paroh, Mgr. Gh. Surdu se deplasează pentru binecuvîntarea caselor în ianuarie-februarie 1996

Mulțumim celor care au continuat să răspundă apelului nostru (v. Lupta nr. 246, p. 8) susținînd **Association pour la Fondation Mémorial Sighet : Mihai Săbăduș, François Garin, Josette Canillos-Bardassier.**

Trimiteți contribuția dvstră "à l'ordre de AFMS", pe adresa **Luptei** - 125 Bureaux de la Colline 92213 St. Cloud

BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DIN PARIS

9 bis Jean de Beauvais 75005 Paris Tel. 43 54 67 47

Marti, 24 decembrie 1996, Ajunul Crăciunului, Vecernia la orele 18

Miercuri, 25 decembrie, Nașterea Domnului, orele 11, Sf. Liturghie. Vecernia la orele 18.

Marti, 31 decembrie, orele 18 Vecernia.

Miercuri, 1 ianuarie 1996, Sf. Vasile cel Mare, Sf. Liturghie la ora 11. Vecernia la orele 18

Duminică, 5 ianuarie, Ajunul Bobotezei, ora 11 Sf. Liturghie, la ora 18 Vecernia.

Luni, 6 ianuarie, Botezul Domnului, ora 11, Sf. Liturghie, la orele 18, Vecernia.

Marti, 7 ianuarie, Soborul Sf. Ioan Botezătorul, ora 11, Sf. Liturghie, la orele 18, Vecernia.

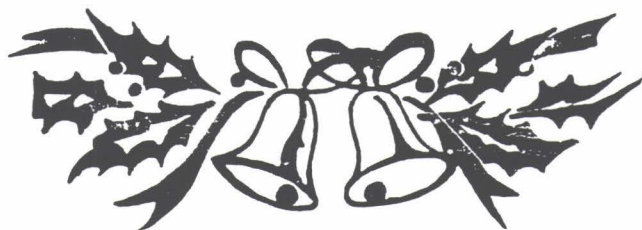
**SĂRBĂTORI FERICITE !
UN AN NOU BUN !
următorul număr al LUPTEI
va apare pe 22 ianuarie 1997**

CASA ROMANEASCA

Intrată deja în tradiția activității sale, Șezătoarea de Crăciun a Casei Românești, care a avut loc sîmbătă, 14 decembrie, în localul de conferințe din rue Haxo, a fost una din cele mai reușite din ultimii ani, reunind cîteva zeci de persoane, într-o atmosferă de caldă convivialitate. Începută cu lectura unei poezii de Crăciun a lui Ion Pillat - citită de Alexandru Danielopol -, a continuat cu colinde cîntate de un grup de bărbați (dnii Mingheraș, Părvănescu, Walter, Zăbavă, sub conducerea preotului Stoica) și cu lectura unei nuvele semante de Adrian Oprescu, text surprinzător, încărcat de simboluri și speranță, "basm" adevărat petrecut pe vremea detenției autorului la Canal. Asistența a fost apoi purtată "acasă", în lumea datinilor și sărbătorii Nașterii Domnului în sfînta atmosferă a unei mînăstiri, prin proiectarea unei reușite casete video. A vorbit apoi fostul și faimosul primar al Săpînței, Toader Stețca, cel care a îndrăznit să înfrunte autoritățile neocomuniste instalate la putere în decembrie '89, împreună cu tot satul, crezînd că dreptatea și libertatea reveniseră în România. După persecuțiile la care a fost supus, obligat să ia drumul pribegiei, evocarea sa s-a înscris în speranța pe care recentele evenimente din țară le-a zămislit în sufletele noastre.

Cîntecele și discuțiile însuflețite de amintiri și de renașterea năzuită a țării s-au continuat, pînă seara tîrziu, în jurul gustărilor.

Casa Românească ține, cu această ocazie, să mulțumească membrilor și prietenilor care, în cursul anului, ne-au susținut moral și material sau au participat la activitățile noastre. Tuturor le urăm : **Crăciun Fericit și La Mulți Ani!**

DECESE

Scriitorul Marin Sorescu; Teohar Mihadaș; dr. doc., președintele Asociației Medicale din România, Zorel Fabiu Filipescu; ing. Alexandru Tisescu; Daniel Lucian Stanciu; Adrian Costinel Ciucă; Silvia Gâlceavă; (Carami); Gheorghe Voica; Constantin Străjescu; dr. ing. Iulian Dogaru; Constantin Vișan; prof. Zoe Părvu (n. Negruzzi); dr. Dan Popa; Florea Beja; Ștefania Trapcea; Melania Dumitrescu; dr. Marius Elian; Gh. Ionescu Sucrie Omer; col (r) Ion I. Carol; ing. Dumitru Rotaru; ion Câmpan; Sava Vasile; Paula Elena Ardelea; ing. Ionel Oancea; arh. Cătălin Stanciu; Aurelia Teodorescu; Doichița Balinschi; ing. Onofrei Ungureanu; Vintilă Plăscianu; Nicolae Pița; Maria Calianu; ing. Gheorghe Weiss; (r) Napoleon A. Popescu; Vasile Mihalcea; Chirața Vasilescu; ing. Ilie Necșulescu; Petru Burlacu; Ion Cernovodeanu; Ioana Boghiu; veteran de război Voicu Paraschiv; Nicolae Coban; ing. Tiberiu Găleşanu; prof. Emilia Samoilă; prof. Ileana Nădejde (Arhipescu); ing. Corneliu Freud; Adela Băcă; dr. Miron Georgescu; Sanda Moldovan-Popescu; Roger Avramescu; Georgeta Negretu; Simion Arion (Cotîrlea); Veturia Floașiu; dr. col. Dan Bicleanu; Ovidiu Stoian; Maria Rizea; ing. Aurel Anastasiu; Mihaela Trister; Maria Firică; ing. Dan Costescu; Marașela Slavu; Consuela Drăgulănescu (Brânzeu); Ella Lascaride; Aurel Dovleac; Maria Dobre; ing. Nestor Codreanu; Teodor Nan; Igor Marcoci; Ana Clopovschi; Traian Groșescu; Constantin Bărbulescu; Ina Dumitrescu; Maria Măndreț; ing. Constantin Eftimie; Maria Arsene.

le combat

Directeur: Michel Korné 22/12/96
ISSN 1148 - 7321

NUMERO 278

TARIF D'ABONNEMENT ANNUEL

En Francs Français:

FRANCE FRF 250
EUROPE FRF 300

Par avion :

AMERIQUE
AMERIQUE DU NORD FRF350
ISRAEL
AMERIQUE DU SUD
ASIE FRF 450
AUSTRALIE

En d'autres monnaies, le tarif est majoré des frais bancaires d'encaissement comme suit.
DEM 100 - CHF 90 - GBP 35

USA 60 ou équivalent

USA 70 ou équivalent

125 Bureaux de la Colline - 92213 St-Cloud-France
Tel. (33-1) 46020540 Telefax (33-1) 46 02 14 37 - Tlx 270152 F
Commission Paritaire N° 65481 - CCP : 11 341 71 A Paris

LA POLOGNE EN ROUTE VERS L'UNION EUROPEENNE

Allocution du Ministre des Affaires Etrangères de Pologne, le Professeur Dariusz ROSATI, à l'Institut Royal d'Affaires Internationales de Bruxelles le 10 Octobre 1996. (Extraits)

.....Le gouvernement polonais considère la future admission du pays dans l'Union Européenne comme un devoir à l'égard du peuple polonais. Seule la perspective d'une admission claire et pas trop lointaine, qui se traduirait par des étapes d'intégration successives, peut satisfaire l'endurance et la patience du public.

L'accord d'association de 1991 continue à servir de base formelle et légale aux relations entre la Pologne et l'Union Européenne (U.E.) et représente le traité international le plus important que la Pologne ait jamais conclu.

Conscient de ce fait, le gouvernement polonais a décidé de soumettre sa candidature à l'Union Européenne dès que l'accord est entré en application, le 1er Février 1994. Cette demande qui date du 8 Avril 1994 ainsi que la décision du Conseil de l'Europe de la prendre en considération, a marqué une nouvelle étape dans nos relations mutuelles, puisque la décision d'accéder à l'Union a créé la nécessité de se conformer à un certain nombre de conditions bien définies.

La Pologne a déjà pris un certain nombre de mesures importantes, dans cette transition vers l'harmonisation politique, législative et économique. Elles comportent l'intégration de la Pologne au Conseil de l'Europe (C.E.) et à l'Organisation de Coopération et Développement Economique (O.C.D.E.). Nous sommes devenus membres DU C.E. dès 1991, i.e. presque en même temps que nous avons conclu le Traité Européen. Depuis, nos institutions démocratiques ont prouvé leur pérennité et stabilité.

Nos démarches pour devenir un membre de l'OCDE ont pris bien plus longtemps. Des ajustements économiques et législatifs étaient nécessaires. Nos efforts ont cependant réussi et le 11 Juillet 1996, la Pologne et l'OCDE ont signé un traité qui ouvrait la voie à l'invitation officielle de notre pays à rejoindre cet organisme. Nous considérons ce fait comme un honneur et un signe d'appréciation pour les efforts que nous avons entrepris à ce jour, ainsi que, comme une indication, que prochainement nous recevrons le ticket

d'entrée dans l'U.E.

Le fait que la Pologne ait été admise dans le groupe des pays hautement développés n'est pas un geste vain. Selon les experts du Fond Monétaire International (FMI), les résultats obtenus par l'économie polonaise en 1995 ont été un réel succès. En particulier, le FMI a apprécié le fait que le déficit budgétaire rapporté au produit interne brut (PIB) a été constamment maintenu en dessous de 3% pendant les trois dernières années, ainsi que la haute croissance économique de 7%.

Quoique les plans concernant la réduction de l'inflation n'aient pas été réalisés suivant le programme et que le progrès des réformes de structure soit inégal, les perspectives générales de l'économie polonaise pour 1996 et 1997 sont considérées bonnes: la croissance économique (autour de 6%) sera à nouveau supérieure à la moyenne de croissance des autres pays européens. Les résultats plus mauvais en 1996 sont dus en grande mesure à la récession subie par nos principaux partenaires de l'Union Européenne.

Selon la Banque Mondiale, la Pologne serait capable de maintenir son taux élevé de croissance. Toutefois, cela demandera une politique monétaire consistante et disciplinée, une privatisation accélérée et la restructuration de grandes entreprises inefficaces; la réforme des finances publiques, et en particulier du système d'assurance sociale; le développement du secteur financier à commencer par la restructuration des banques commerciales spécialisées et par le renforcement de la discipline financière des banques; la réforme de la politique agricole; et finalement une politique active des ressources humaines. Ces mesures ont été incorporées dans le programme de développement à moyen et long termes. *La stratégie pour la Pologne; le "pacte 2000" et la Stratégie Nationale du Développement jusqu'en 2010*. Certains d'entre eux sont déjà en cours d'application.

Nous réalisons que la rapidité de l'intégration de la Pologne dans l'U.E. et les bénéfices de ce processus seront déterminés par notre aptitude à adapter

nos structures et mécanismes internes aux exigences de l'association et de l'éventuelle participation à l'U.E. Les années récentes ont démontré que la Pologne a été en mesure de s'ajuster aux conditions et mécanismes de l'économie de marché et de la société démocratique. Sur bien des points, la Pologne peut satisfaire les obligations de l'U.E. dès maintenant, et le progrès de notre processus de transformation garantit que les obligations dans d'autres secteurs seront également remplies de manière satisfaisante.

C'est pour cette raison que nous ne sommes pas intéressés par des solutions fragmentaires, ouvrant seulement certains aspects de la politique U.E. à notre participation tout en excluant d'autres. Nous pouvons devenir membre à part entière si des périodes de transition sont autorisées dans certains secteurs. Laissez-moi souligner ici que c'est une erreur de croire que seuls des pays caractérisés par un niveau de développement bas, ont bénéficié de périodes de transition. Même les Etats plus riches n'ont pas appliqué les dispositions politiques de l'U.E. pendant un certain temps après leur admission comme membre.

Consciente de l'importance des mesures qui précèdent l'accession au statut de membre, et en particulier les étapes définies par le livre blanc de la commission sur les ajustements au marché unique, la Pologne a entrepris des mesures consistantes, afin d'harmoniser son système législatif avec celui de l'Union Européenne. Dès 1994, le gouvernement polonais a décidé d'imposer une vérification obligatoire de la conformité entre tous les projets de lois et les acquisitions communautaires.

La preuve du progrès dans les relations de la Pologne et de l'Union Européenne est fournie par le développement des instruments du dialogue politique, même lorsque, selon mon avis, cette forme de dialogue n'est pas compatible avec le stade de nos relations mutuelles actuelles. Nous avons passé des rencontres sporadiques entre des directeurs politiques à des rencontres entre les ministres des affaires

étrangères, les directeurs politiques et les experts. Suivant l'exemple de l'Union, nous avons établi des institutions correspondantes à celles européennes et des hommes de liaison pour une politique étrangère et de sécurité commune.

Une direction semblable a été suivie par le développement des instruments de dialogue politiques dans le domaine judiciaire et des affaires intérieures. Si seulement nous pouvions améliorer la qualité du dialogue concernant les chapitres II et III, ou bien les remplacer avec une nouvelle formule de coopération, des progrès significatifs pourraient être réalisés dans ces domaines. Nos demandes sont fortement validées par une large convergence, sinon identité des vues de la Pologne et de l'Union en matière de politique étrangère ainsi que de la sécurité extérieure et intérieure. La Pologne est pratiquement en mesure de remplir les obligations de ces domaines.

Depuis le Sommet de Essen en décembre 1994, le dialogue concernant les chapitres II et III se développe dans le cadre, ainsi nommé, des relations structurelles qui comprennent des réunions au niveau le plus haut à l'occasion des rencontres régulières du Conseil de l'Europe ainsi que les rencontres spécifiques des ministres de l'industrie. A ce jour, tous les domaines de la coopération n'ont pas été couverts par l'agenda de ces rencontres. En outre, et le plus souvent, elles ne sont pas précédées par des rencontres préparatoires à des niveaux inférieurs. Pour le chapitre I, le système bilatérale de consultation entre la république de Pologne et l'U.E. est bien plus élaboré, mais des instruments semblables n'ont pas encore été créés pour les autres.

L'harmonisation de l'économie et des échanges semble être un autre domaine, après celui de la législation, où l'on rencontre le plus grand nombre de problèmes difficiles qui affectent habituellement le processus général de l'harmonisation. Le processus lui-même n'est pas achevé et sa continuation demande des efforts et une volonté continue. La Pologne doit restructurer des secteurs industriels entiers qui sont obsolètes et inefficaces. La privatisation devrait suivre par la suite, en liaison avec le développement ultérieur du secteur privé et la création d'un meilleur environnement pour des investissements destinés à accroître l'orientation de l'industrie polonaise vers l'exportation et l'économie dans son ensemble.

Ces mesures ainsi que leur mise en place donnent lieu à des problèmes que l'on peut comprendre et qui sont naturels aussi bien sur le plan interne qu'externe, y compris concernant leur impact sur les relations avec l'U.E. Nous voulons les résoudre en nous conformant aux exigences du processus d'adaptation de notre pays aux exigences de son

adhésion à l'U.E. Toutefois le processus de transformation ne peut se dérouler d'une manière trop rapide et non coordonnée, ce qui serait dangereux sur les deux plans, social et macro-économique.

Dans le contexte de ce processus, l'U.E. est sans aucun doute le partenaire le plus fort et qui peut faire face plus facilement aux difficultés soulevées. Aussi, en fin de compte, c'est la Pologne qui a à supporter le point majeur du processus d'adaptation et ses effets; le déficit commercial élevé de la Pologne dans ses échanges avec l'U.E. ne décroît guère et le principe de l'avantage comparatif défini dans l'accord européen n'a pas de validité pratique.

Nous sommes constamment accusés d'une protection injustifiée de notre propre marché, alors que la Pologne trouve que l'U.E. applique des mesures protectionnistes variées particulièrement pénibles. En conséquence, il ne doit pas paraître surprenant que les fabricants et exportateurs polonais essaient également de trouver des moyens pour réduire la concurrence des produits en provenance de l'U.E., surtout à une période non seulement leurs propres fabriques mais l'ensemble des industries traversent une période de restructuration.

En discutant de la voie polonaise vers l'Union Européenne, je ne peux manquer de mentionner le travail entrepris par la Pologne sur la stratégie nationale de l'intégration (S.N.I.). La stratégie a pour but de permettre à la Pologne d'atteindre le niveau de coopération avec l'Union comparable, dans tous les domaines aux niveaux qui existent entre les Etats membres de l'U.E. La stratégie est dirigée vers la réalisation de bénéfices mutuels et d'une intégration d'ensembles comprenant les aspects politiques, de sécurité, économiques, sociaux, culturels et de civilisation.

Le développement et la mise en oeuvre de cette stratégie devrait être facilitée par la réforme de l'administration économique gouvernementale et des modifications entreprises à la suite de la coordination avec l'U.E. du processus d'intégration. L'institution d'un comité d'intégration européenne présidée par le premier ministre lui-même, démontre que ces problèmes sont traités au niveau le plus haut et représentent des priorités pour le gouvernement polonais.

Un test important pour l'administration polonaise a été la préparation des réponses au questionnaire de la Commission Européenne concernant la demande d'admission. Notre réponse comportant des centaines de pages a été soumise bien à temps, le 26 Juillet 1996.

Ce fait, ainsi que d'autres, constituent des preuves significatives de notre désir de respecter scrupuleusement le programme de l'intégration par étape de la Pologne à l'Union Européenne. Le Conseil Européen a validé, lors de sa

rencontre à Florence en Italie, les décisions prises à Madrid concernant le début des négociations d'admission avec les pays associés, dans les six mois de la conclusion de la Conférence Intergouvernementale.

Nous pensons que dès que la Commission aura approuvé les réponses polonaises au questionnaire, les négociations pourront commencer en 1997 et 1998. Cela représenterait un pas vital pour laisser la Pologne prendre sa place dans l'Union Européenne à la fin de l'an 2000. Peut-être que nous ne concluons pas les négociations aussi rapidement que les pays de l'EFTA. Mais nous ne voyons aucune raison pour qu'elles prennent plus de deux à trois ans. Nous ne voyons pas non plus de raisons pour que le processus de ratification continue au-delà de l'année pendant laquelle les négociations auront abouti.

Nous sommes décidé à remplir promptement les obligations qui résultent du processus d'intégration. Nous sommes parfaitement conscients de l'importance du temps. Nous faisons de notre mieux pour ne pas provoquer des retards dans la poursuite du programme établi. J'ose dire que nous sommes autorisés à nous attendre que de son côté, l'Union prenne soin que les négociations commencent au moment convenu.

Le processus d'admission de nouveaux membres dans l'U.E. pose de grands défis aussi bien aux pays demandeurs qu'à l'Union Européenne elle-même. Il va sans dire que l'Union a également besoin de réformes.

Le processus de réformes a déjà commencé et la Pologne le suit avec attention. Nous sommes également prêts à nous joindre à la discussion sur ce point.

D'abord, nous sommes intéressés par la réussite de la Conférence Intergouvernementale dont l'objectif est *inter alia*, de préparer l'élargissement des structures de l'Union. Quoique le sujet de l'élargissement n'ait pas encore été inclus dans l'agenda de la Conférence, les solutions à préparer pour l'arrangement institutionnel doivent permettre que cela serve bientôt à plus de quinze membres.

Au même titre que la Belgique, la Pologne est également intéressée à la réforme de l'Union pour avoir un mécanisme de décisions plus efficace qui puisse mieux faire face aux défis à venir. Nous considérons ce besoin comme particulièrement urgent dans le domaine des politiques étrangères et de sécurité commune et pour combattre les pathologies sociales et le crime organisé. En même temps, nous aimerions que le processus d'intégration offre aux Etats membres, futurs et présents, des possibilités de poursuivre leurs propres intérêts et de développer leur identité de concert avec tous les autres partenaires.

(à suivre dans le n° du 22 Janvier 1997)